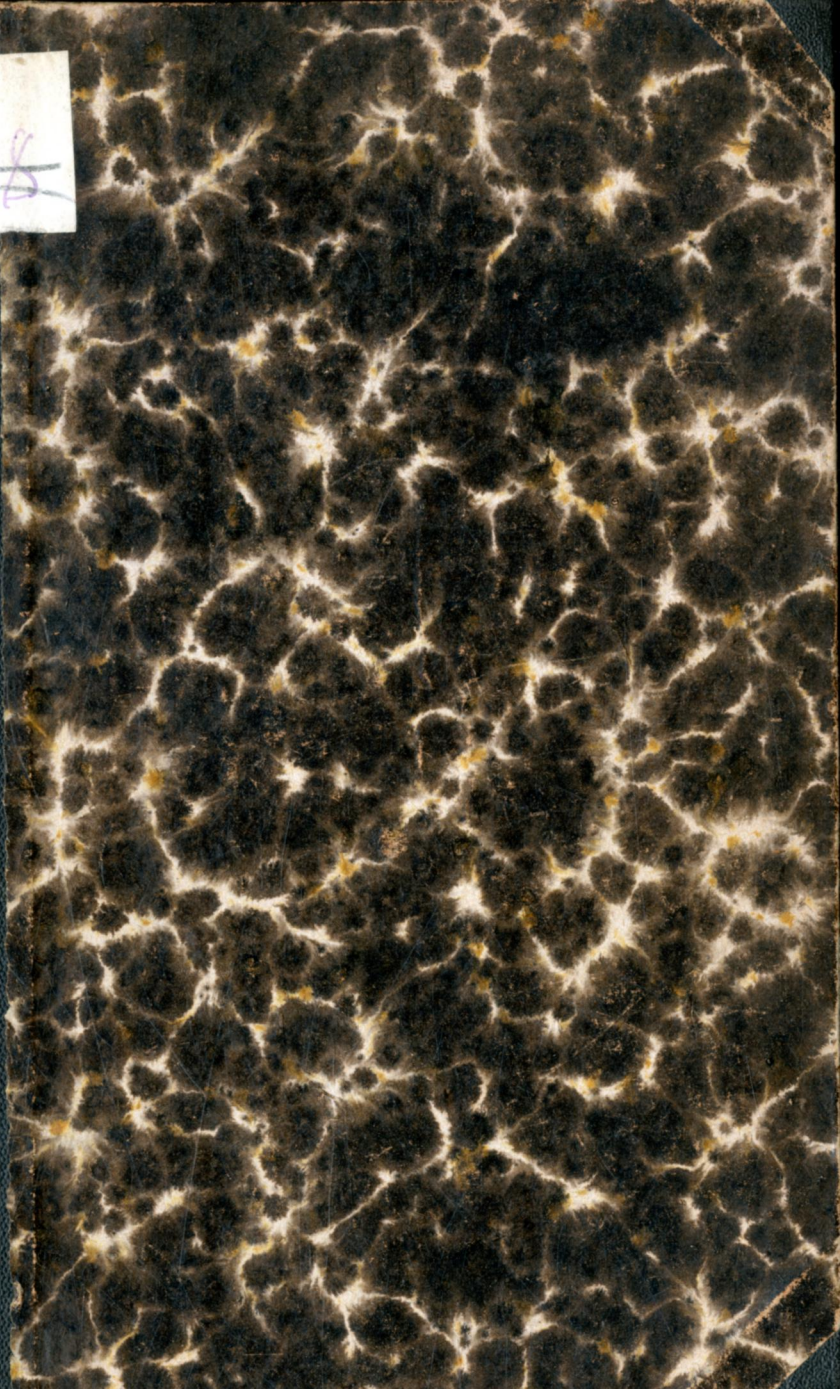

~~118~~

Бібліотека
ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА“

Число 40

Знак .....

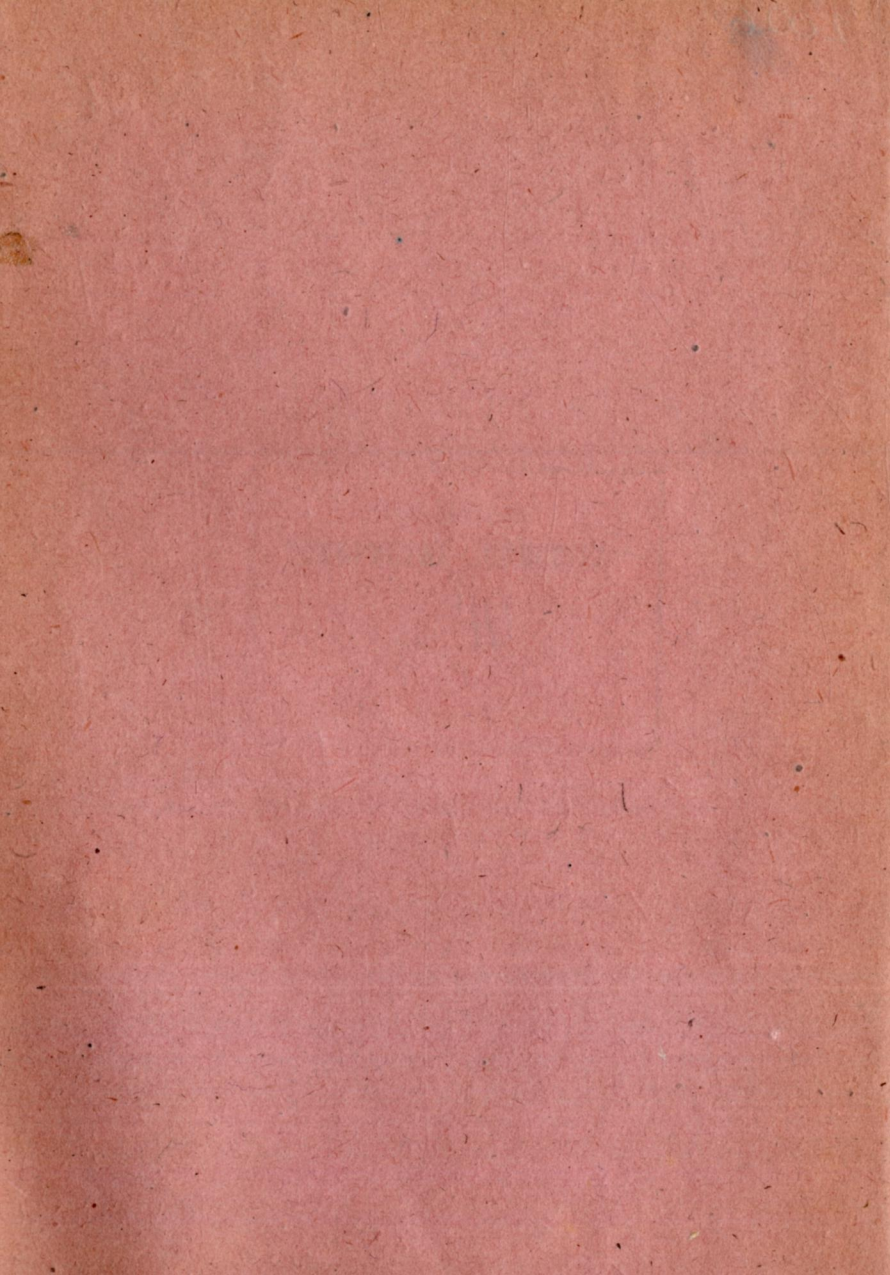

2006

35688 64

2

Meyer

40

Т. Дж. Голмес.

2115
СОЦІЯЛІЗМ

(ЩО ХОЧУТЬ СОЦІЯЛІСТИ
ЗРОБИТИ?)

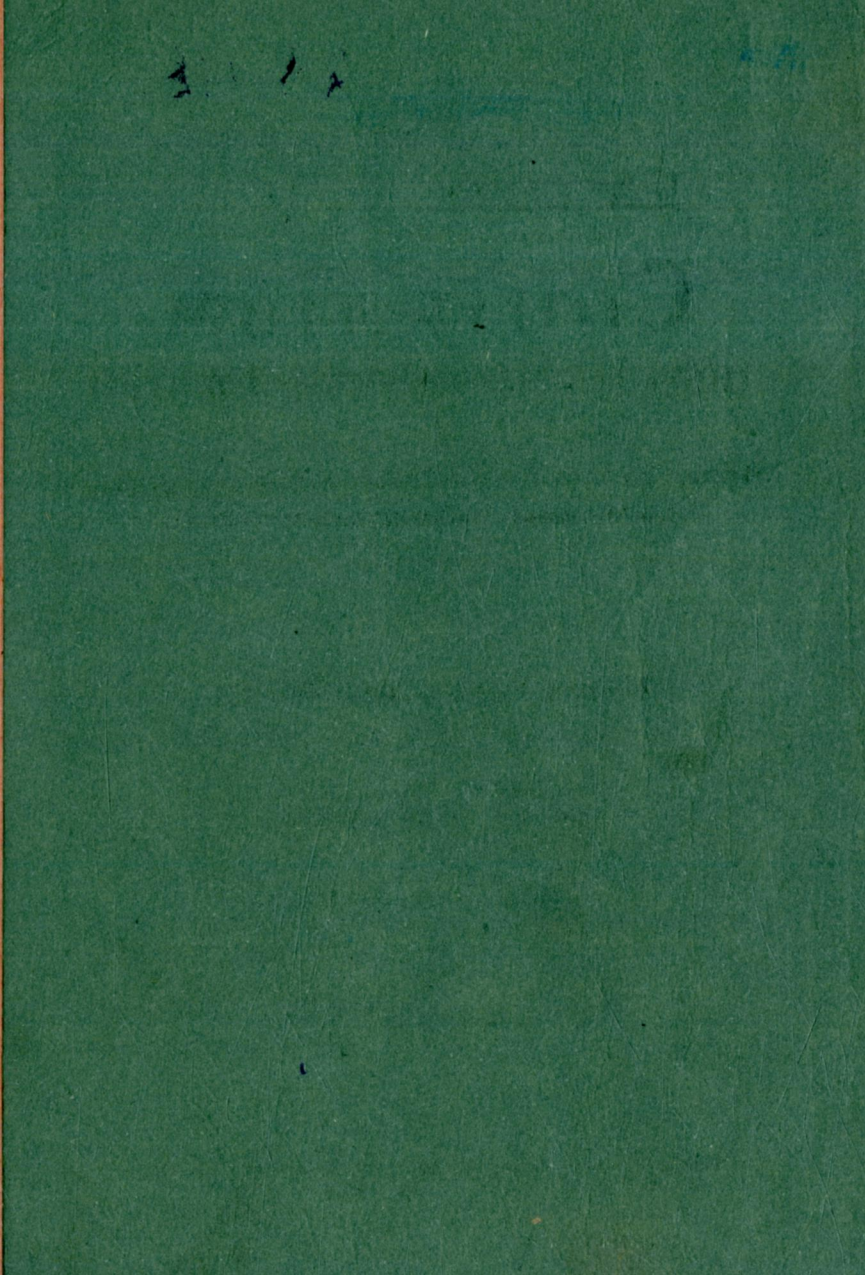
ВИДАНЄ ДРУГЕ, ПОПРАВЛЕНЕ.

“Соціялізм є ніщо, коли не
науковий”, — Данеїл Де Леон.

Переклав О. Н.

135

ЗА ДОЗВОЛОМ НАЦІОНАЛЬНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО
КОМІТЕТУ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ РОВІТНИЧОЇ ПАРТІЇ,
ВИДАВ УКРАЇНСЬКИЙ АГІТАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ.

40

25.118

~~_____~~

Т. Дж. Голмес.

Львів. Бібліотека
АД УРСР

СОЦІЯЛІЗМ.

(ЩО ХОЧУТЬ СОЦІЯЛІСТИ ЗРОБИТИ?)

Ціль, методи і тактика, в пристосованю до обставин дваццятого столітя.

~~БІБЛІОТЕКА ТОВАРИСТВА
"ПРОСВІТА"
У ЛЬВІВІ~~

Видане друге, поправлене.

"Соціалізм є ніщо, коли не науковий". -- Данеїл Де Леон.

Переложив О. К.

НЮ ЙОРК, Н. Й.
І. 1918, II. 1919. •

Видане Українського Агітаційного Комітету С. Р. П.
433 East 9th St. New York, N. Y.

3к9

1981

Від видавництва.

Найбільшим свідомством корисности цієї брошури є той факт, що перший її наклад, за порівнянню не довгий час, вже розійшовся.

Йдучи на зустріч попиту на ту брошуру з боку українських робітників ще й тепер, коли перше видане її цілком вичерпане, ми постановили випустити її другим виданем з деякими поправками в тексті перекладу і сподіємось що й се друге видане матиме неменьший успіх від першого.

ВИДАВНИЦТВО.

Львівська бібліотека
АН УРСР
№ И 56912

25.118.

Львівська бібліотека

СОЦІАЛІЗМ

Обговорювана, в сій брошурці справа була в перше виголошена тов. Т. Дж. Голмесом перед секцією Клівленд, Огайо дня 15, цвітня 1915 р. в формі лекції під заголовком: "Що хочуть соціялісти зробити?"

Є се добре для приклонників руху, котрий підняв ся до такого великанського діла до якого соціялістичний рух підняв ся, зупинитись на хвилю і після розглянення ґрунту і виглядів своїх активностей заявляти та відновляти заяви своїх позицій так, щоби вияснити погляди що до предмету та мети, котра наближаєть ся що раз ближше.

Історія розвитку соціялізму, від перших понять в ранній утопії аж до нинішньої наукової позиції, бачила много таких повторювань. "Час робить старинне добре дигацким", каже Ловел. Повторюване заяв сьть помічним так довго як довго воно пояснює — дає зрозуміти старий предмет, той самий старий предмет, котрий навіть мрійники старої утопії мали на думці — запроваджене Індустріальної (промислової) Републики.

Повторюване заяв, котре не роз'яснює духа і не робить можливим зреалізованя Індустріальної Республіки, нічого не помагає рухови а радше є для него небезпекою і загрозою.

Ціль лекції.

Щоби запобічи непорозумінням і критиці на сій точці, я мушу сказати, що не маю на цілі повторяти заяв, щоби в той спосіб “поправляти” соціалістичну тактику або напрям. Ми вже бачили ті звичайні результати ревізійонізму (поправки), через що соціалістичний рух переходив і через те стратив вигляд соціалістичного напрямку, заступаючи принципи в пропаганді чимось припускаючо лекшим до осягнення або після даних гадок “практичнішим”. Вони уміють обробити “неможливе” так, що воно стане “можливим”. Вони поправляли напрям руху доти, доки для більшости приклонників так званих Соціалістичних Партій в цілім сьвіті, в Соціалістичної Республіки не став ся нічого не означаючий пустий звук.

Самі Соціалістичні Партії деяких країв стали звичайними реформаторськими або “опозиційними партіями”. Соціалістична Партія Америки не є партією соціалістичною.

Соціал-Демократія Німеччини — той класичний ґрунт соціалізму — як недавно показалося, помимо великого зросту членства в по- слідних роках, стратила много старих прин- ціпів. В Англії є більше ріжнородностей со- ціалізму ніж котів, що скачуть по плоті. Фак- тично соціалізм потерпів від ревізіонізму до того степеня, що нині в многих краях існу- ють “партії доброго правління“, партії мійсь- ких молочарень, “партії старого жіноцтва до- машнього шитя“ і всі вони зовуть себе “со- ціалістичними.

Наводжу повише на те, щоби показати, що я не маю на цілі поправляти соціалістич- ної програми. Теї річи ревізії (поправка), ми мали вже аж за багато. Я бажаю лише стати на правдивім ґрунті та розумувати соціаліс- тичну позицію зі сторони досвідів, котрі лі- та симпатії і звязи з рухом мені дали. Я бажаю повторити старі заяви, признані, постійні а не говорити нічо про неві. Всяка неправди- вість репрезентанції соціалістичної позиції повинна бути звернена до мене а не до ру- ху або партії.

Фальшиві закиди проти соціалізму.

Вказуючи далі те що соціалісти хочуть зробити, не зашкодить коли троха прочисти-

мо мрачну дорогу вичисляючи кілька річей, котрих вони не заміряють робити; властиво ті річі, котрі наші приятелі — вороги в їх страху або подиві перед нашими вчинками і великими замірами, фальшиво нам закинули, що ніби заміряємо робити.

По перше ми не заміряємо нищити родини. Однак ми довідались, що родина не походить з божої ласки, як се наші вороги в гіпокритичний спосіб твердять. Ми переглянувши історію сеї інституції переконались, що родина має свій початок в вартості праватної власности. Помимо того ми цілковито вдоволені з родини і стараємось всіма силами загнобичи, щоби єї видерти з капіталістичних рук.

Наколиби ми бажали знищити родину, то можемо сю справу лишити творцю “женських міст” в округах ткалень на Сході де платня є така низька, що родинне жите впрост неможливе; знов на Заході в округах кошалень родинне жите є неможливе і для того цілі міста майже “мужеські міста”. Отсе той гіпокритичний капіталізм, котрий надмірною працею, пуждою і журбою жене до нечесности жену платного невільника і матір его діточок. В его домі, в двацять чотирох годинах, нема одной в котрійби члени его родини мог-

ли посвятитись плеканню родинної любови. Отсе той самий капіталізм, котрий нищить родину платного невільника через розводи, нужду, та надмірну працю, котрий нищить родину богатих через обжирство та надужитя.

Платний невільник є занадто убогий, щоби удержати живу любов в родині. А капіталіст є занадто богатий для правдивої любови і тому вона не може загостити в його родинне жите. Його подруже не є нічим иньшим як набутом майна на одну або другу сторону. Капіталістичні закони дають розводові суди, щоби лехко було робити родинні “зделки”. Це той самий капіталізм, що держить великанські армії жовнірів в безженстві а знов другі стотисячні армії женщин в проституції.

В одній казці вовк ненавидів лагідности ягняти а щоби мати претенсію його задусити а відтак бути оправданим, він шукав зачіпки. Одного разу ягня пило воду з того самого потока ще вовк: ягня в долішній части, а вовк в горішній. Нарешті вовк почав сварню за те, що ніби ягня колотило воду і пожер его. Се було його одиноке оправдане. Несправедливість часто ненавидить і гидиться своїм власним брудним ділом. Капіталізм ненавидить родини позаяк він завдав їй досить терпінь.

а боючись осуду, він кричить: “Соціалізм знищить родину!”

Друга річ, котрої як я бачу, соціалісти не хочуть знищити, хочай їм се закидають е релігія. Ми переглянувши Християнську релігію не знайшли в ній нічо такого, щоби противилось тому що ми хочемо зробити значить, коли ми уважаємо науку Христа так як она есть записана в сьв. Письмі — як знамня Християнської релігії*).

Колиби ми навіть бажали її нищити, ми думаємо, що ми не уміємо того так зручно виконувати як се виконували ті, що цілі столітя перед нами були заняті перекручуванем, перемінюванем і таким пояснюванем релігії, котре виключувало всякі добрі правила. Хто більше міг того зробити як попи, кардинали, прелати і всякі духовники самі зробили?

Хто е відвічальний за заборону вільного вислову в нинішній церкві зглядом розуміння Християнських правил як не ті, що держать скарбниці, ті що складають фејди, ті що контролюють жите поців. Хтож вони е? Невно

---

*) Деякі не критичні соціалісти, пізнавши правдиві основи справедливости в почутю і відношеню Христа вязку з тодішною суспільностю а будучи зворушені подібностями до їх, назвали Христа “першим соціалістом”. Таке горорене есть радше висловом горячого почутя ніж правдивим думанем або класифікацією.

що не соціялісти! Соціялісти ніколи тим не турбуються про яку хто теольоїю думає або якою церквою тішить ся.

Що соціялісти хочуть зробити в тім звязку то є те: вони хочуть здемаскувати політичні організації, що криють ся за церквою, котрі то активно впливають і контролюють політику в різних краях і піддержують реакцію. Історія свідчить, що церква часто була послушним знарядом тиранів, які в тім ганебнім ділі заслонювались релігією. Для того соціялісти атакують ту скриту тиранію а не релігію.

Наш дорогий ворог закидає нам, що ми хочемо знищити державу. Які справді ми страшні! З другої сторони анархісти закидають нам, що ми хочемо державу ще сильнішою зробити. Ми вдійсности знаходимось поміж чортом а глибоким морем, — ми і незнаємо хто з них є чорт.

Наші відносини до держави.

Наше відношене до держави отворить нам двері до нашого предмету краще як много иньших дверей, котрі ми могли собі вибрати. Ми можемо дуже добре почати наш начерк, проте що соціялісти хочуть зробити в загалі, коли наведемо, що вони хочуть зро-

бити з державою, позаяк ми маємо дуже означені змагання відносно того питання.

Відповідаючи на закиди оборонця капіталізму, ми признаємось, що не маємо любови ані ношани до держави: до тої старої рабівниці і щирої оборонниці утїску та матери — вихованки легального злодїйства. Як ми можемо її шанувати або зробити з неї що доброго? Та стара чарівниця створила і кинула на рід людський стїльки лиха і страждань, якого навіть пекольна кухня не бачила.

З другогож боку, відповідаючи анархістови, ми признаємо, що є одна чеснота, котра оправдувала і ще до якогось степеня оправдує державу, хочай в інших случаях єї егзистенція єсть ганебна; вона піддержує порядок.

Оборонцєви капіталізму ми скажемо, що стремимо до поваленя держави але анархістови ми скажемо, що не „тепер“ позаяк навіть анархіст вертаючи зі зборів домів наколи єму заступлять дорогу рабівники, він буде кричав о поміч оборонця праватної власности і держави в формі поліцая — колиб такий находивсь не далеко і міг почути єго клич

Ми маємо явище 2,000 безробітних муштин в місті Клівленд, Огайо, стоячих в рядах і чикаючих на запомогу від газетарського ви-

давництва, *) щоби дістати горнятко кави а від одної пекарської компанії кусник хліба. В тім самім часі, вранці, ботаті мешканці міста встають скріплені приемним нічним відпочинком забезпеченим їм сильною охоронною рукою держави.

Та охоронна рука держави — кого вона охороняє? Як кого? Народ! скаже не оден. Ні! Вона не охороняє народу, бо інакше вона охоронювалаби тих людей, котрі найбільше потребують охорони — тих нагих, німічних і безробітних муштин. Держава не охороняє народу але посілости. Припустім, що якийсь богатир, оден з вдоволених улюблеників капіталістичної суспільности, котрого сліди сте режуть вірні детективи і поліцаї, за котрим стоїть ціла сила держави, за одним оборотом колеса щастя, став жебраком. Він зараз довідавби ся, що його чекає те саме, що і других жебраків; він не ріжнивби ся від того жебрака, котрий прибув до ряду за кавою і медівником на хвилю скорше. А колиби він слідив, він довідав би ся, що в многих случаях судьба других жебраків була така сама як його. Він довідавби ся, що лише мале чис-

---

*) Та сама часопись дна 14 січня 1915 р. пачислила 12,659 осіб безробітних -- 1033 було женщин (гляди Клівлянд Лідер). Цізнійше нараховано 60,000.

ло з них були звичайні недбалці з професії або любовники сего зваґя; дальше він довідавби ся, що заслуг на таку саму пошану як і другі а іменно: зневагу, палковане та приказ “рушай далі“, хотяй се буде якість охорони, яку він одержить разом з другими.

Коли буде держава знесена?

Якби вдалося й “знести“ державу зараз то це не принеслоби справедливости або обещеня перед нуждою, безробітними та вивлащеними, хотяй се далоби їм нагоду німститись хвилевими нападами та віддячитися суспільности, котра за них часто забувала. В дійснос-ти повставби хаос принісби ще білшу нужду. Всяка увага відвернулаби ся від такої продукції і розділу, яка досі панувала а звернулаби ся на то, що кожний боронивби посілости яку має або старавби ся віддругих набути те, чого не має.

Перша конечність найпростійшої справедливости є порядок. Всяке говорене про знесенє держави, перед тим нім кожний член суспільности буде забезпечений, щоби мати право працювати для життя, коли він того бажає, є вигадкою. Ми стоїмо при тім, що держава не буде знесена через передні атаки як про се анархісти старих часів, кидачі бомб,

думали, що можна зробити або їх наслідники пропагандисти саботажу, безпосередньої акції та фізичної сили про се думають. Сего навіть пробувати трудно.

Ми знесемо державу тоді, коли будемо мати чим заступити її місце, щоби в той спосіб задержати порядок і функцію суспільності. Фактично, при тій точці, держава стане безсилою і перестарілою і буде так трудною до позбуття як дитинячий молочний зуб коли під ним виросте постійний зуб, готовий зайняти місце першого.

Суспільність скине державу тоді, коли буде приготована так, як говорять, що вуж вилазить зі своєї старої шкіри, як мотиль вилазить з кулки, коли вона для него вже не потрібна.

Дуже втішною є та ознака, що держава поза держачими державні посади, має дуже мало дійсних приятелів. Прийде час, що з державою станеть ся те, що нераз стаєть ся зі чкільним шалуном, коли оден дістанеться на груди і бе по твари а решта школярів кричить: “Дайму ще, він не має приятелів ані мами”.

Навіть типовий капіталіст, котрий для своїх особистих справ говорить похвально і з поважним тоном про нечесну чарівницю ма-

чоху — державу, є фундаментальний невдач-ник і нічого не варт або інакше сказати, прав-дивий пасерб. Він кричить за її охороною коли того потребує, але він не дав-би одного цента на її одержане, колиби він міг того уникнути. Колиби так справу удер-жування держави лишили його добрій волі, він заморивби стару даму на смерть. Він все пер-ед нею бреше про його доходи, власність і імпортацію, щоби в той спосіб ошукати її що до її уділу в податкових справах.

Як соціалістичний рух організуєть ся

Великий речник соціалізму і найбіль-ший ученик марксіст, якого Америка коли мала, Даниїл Де Леон, зробив ясным, що ме-та, робота і історична місія соціалістичного руху є двояка: політична і індустріяльна (промислава).

На політичнім поли, соціалістичний рух ставить лісту кандидатів для державних уря-дів, щоби тимчасово і в той спосіб ужити сю акцію як средство пропаґанди для рекруто-вання потрібного числа для його піддержання; також, щоб дорогою високої цивілізації, мир-ними плянами парламентарних дискусій впровадити питання втілені в його програмі і пропаґанді. Але остаточна ціль сеї активнос-

ти є, забезпечити високі уряди держави не на те, щоби ті уряди держати і в той спосіб кермувати соціалістичною республікою, цілком ні! Лише, щоби виконати виборчий мандат в поваленю держави через мирне голосування.

На другім поли активности, індустріальнім поли, соціалістичний рух стараєть ся рекрутувати і організувати силу, щоби поперти свою політичну акцію. Голос в урні нічо не вартує, коли той голос не є регістром або радше вказівкою істнованя вдійсної фізичної сили, котра може в кождім разі заставити слухати той голос.

Дійсна сила, котраби могла приказати послушність голосови, не є масові віча ані публичні демонстрації, хотяйби вони які були бурливі; не є це й уличні заворушення з бійкою оружною а ще менше страйк хотяйби він який хотів був загальний, хотяйби навіть зупинив всі колеса в промислі. Се все не є нічим иньшим, як средством протесту або ліпшої або гіршої експедиції — борби передової сторожі проти посідачів сили, але власть лишаєть ся не нарушеною, в тім самім місци і в тих самих руках. Сила, котра може приказати послушність голосови, є дійсна, або тим часова, втілена в фізичній потенція-

льнім посіданю житєвих средств — землі, фабрик, залізниць і инше.

Коли здобуток при урні — припустім соціялістичний здобуток при урні — став можливим і в кождів случаю зареєстрований відповідно почислені і опубліковані без відповідної існуючої індустриальної сили, котра би примусила признане голосів в руках капіталістичної держави — я говорю, колиби здобуток при урні був зареєстрований без присутности коресподенуючої організованої фізичної сили — такий здобуток ставби за м і ш а н е м. Він ставби сигналом для капіталістичної класи, через котрій вона відказала би ся признати свої власні виборчі форми і машинерії, з поваленем або розв'язанем таких політичних прав якби в тій формі знаходилися. Політична свобода і політична рівність, цвіт Америки, котра зробила сей край найбільшим на світі, може бути згладжена в оден день і здушена під обцасом можливої кровавої диктатури.

Се є те, що могло би, а може і станєсь на випадок соціялістичного здобутку при урні, колиби не існувала сила в фабриках, щоби могла це поперти.

В звязку з тим було би добре, якби Соціялістична Робітнича Партія повторила своє

~~25.118~~

— 17 —

Львів. Бібліотека
АН УРСР

давнє запитанє до так званої „Соціалістичної Партії“, котра ігнорує потребу економічної організації в от такій формі: „Щоби ти зробила, колиби капіталістична кляса зігнувала здобуток при урні — твое гарне голосованє?“; або дала їй таке питанє, котреби загнало її в лїс „колиби так капіталістична держава признала її голосованє?“ Я від себе бажавби відповіди на се: „Що ти зробилаби в такім случаю?“

Політичне правительство знесене.

Активність соціалістичного руху на полі політичним є тимчасовою, для рекрутації сили мирною пропогандою, щоби нарешті захопити уряди політичної держави, її знести.

Ви отже бачите, що соціалістичний рух не має на цілі зановняти уряди політичної держави соціалістичними послами, губернаторами, президентами і т. п., лишаючи в їх руках силу і функцію політичної адміністрації з тою різницею, що соціалістичні репрезентанти мають ухвалювати закони розпоряджуючі, що земля і машинерія продукції має стати публичною або спільною власністю; відтак ті політичні репрезентанти, в якийсь спосіб мають усунути капіталістів, відобрати капіталістичну власність і заряджувати нею в інтересі „народа“.

Львівська бібліотека
АН УРСР
№ И 56912

Такий образець, така ідея соціалістичної програми є правдивою потїхою і насьмішкою зі сторони ворогів соціалізму. Воно якось так виглядає, що ідіотам, котріто бавлять нас своєю критикою такого розуміння нашої програми, не прийшло їм то до голови, що ми можемо мати пів ока і грам мозгу в наших головах. Смішні тупоголови говорять з блазеньским хихотанєм, що державі ще не удалось і не удаєсь в ніякім промисловім підприємстві в конкуренції з противними інтересами; що держава може провадити промислове підприємство лише під заслоною знесеня конкуренції, лишаючись в посіданю монополістичної функції пр. такої як почта. Або інакше мусить робити великі бюджети, щоби таким робом покрити недобори спричинені лихим зарядом; що держава бачить свою нездібність хоч тому, що великі державні підприємства дає виконувати контракторам, котрі можуть збитувати державні видатки дешевостию та ще збогатитись; що державні промислові підприємства суть гніздами шахрайства — держава приманює до себе шахрайство так, як покинений труп приманює яструбів і ворон. В короткості, капіталістична політична держава не може адмініструвати промислу для того і “соціалістична держава” розпаде ся в

кавалки, позаяк ані соціялістичні сенатори, (палата панів) ані соціялістичні конгресмени (палата послів), ані президент не можуть і не будуть могли бути ліпшими господарями як ті, що в капіталістичній державі.

Індустріяльна республіка — ось ціль.

Аг-га! Ті критики малиби рацію колиби соціялісти стреміли до запровадження політичної держави з „державною власністю“ залізниць, телеграфів, телефонів, молочарських возів, пекарень, гостинниць і т. п. Але наші критики не зрозуміли нас; вони змішали нас з товариством старих жінок презентуючих парасолі Ескімосам і їх молодим відділом, товариством достарчаючим слоням оріхи і забавки для мали в зольогічнім городі.

Соціялістичний рух не стоїть за нічим подібним. Він стараєть ся, під крилами теперішньої політичної держави, завести індустріяльну республіку і тогди і в той спосіб знести політичну державу з її шахрайством її нездібністю, гнетом і карами, на завжди. Так, ми хочемо знести кари.

Оборонець капіталізму не може собі того уявити, що то за обставини, що то за суспільність буде, в котрій нема „правительства“, котреби змушувало народ творити ді-

ла. Він не може ніяк бачити, що суспільність по найбільшій часті і тепер держиться разом через добровільну активність народу. Він також не бачить того, що великий закон і закони, котрі суть знаменем правительства, суть гноблячі, заборонні та караючі — так далеко як їх операція сягає — стримуючі народ від твореня річей. Я мушу зазначити, що закони не піддержують людської активності.

Соціалістичний репрезентант.

Хотяй предметом активності соціалістичного руху на політичнім полі є тимчасова пропаганда, однак соціалісти стають вибраними заняти державні уряди, щоби там після можности правити в інтересі робітничої кляси і соціалістичного руху. Виборці, коли предвиборча пропаганда була проваджена на правдивих соціалістичних лініях, сподіють ся того. Колиби соціалістичний урядник поступив з своїм урядом інакше, тоді таке поступоване означало би зраду. В такім случаю партія вручує его підписану резігнацію, котру мусів підписати перед прийнятем уряду і виключує з членів партії.

Колиби вибраний репрезентант був вірний і старав ся поручене йому виконати, то його товариші урядники будуть робити йому

всякі перешкоди, вже хотьби тому, що вони є ворогами його позиції а також тому, що його адміністрація загрожувалаби інтересам капіталістичної кляси, а на решті тому, що вони самі будуть чути ся в небезпеці. Ми надіємось, що наш товариш постоїть на своїм ґрунті непохитно і буде старати ся ужити всіх сил боротьби як пропаґанди для соціалістичної справи. Партія буде старати ся о скільки зможе, помочи йому. Його вороги можуть видалити його з уряду, але при поновних виборах він верне назад. Йому може не удались, бо капіталістична кляса може накупити голосів, але вона не зможе здавити ним поширених ідей. Прийде час, що наш кандидат або його наступник виграє в соціалістичній справі. Тоді один уряд за другим будуть переходити в соціалістичні руки аж доки не здобудемо державу.

Отже ми тут бачимо, що активности соціалістичного руху, на політичному поли, суть при кінци руйнуючі. Коли політична держава стане остаточно здобута, вона буде непотрібною і буде заміненою в Індустріяльну Республіку,

Індустріяльні ціли руху.

Активність, через котру соціалістичний

рух надієть ся покласти початок нової суспільности, має бути активностию на поли індустріяльнім. Це найважнійше поле праці і тут треба признати ся, що є се поле, на котрім ми бачимо найменше прогресу (поступу). Ціль руху на тім поли є: учити робітників зайнятих у всіх і кожній галузи праці, пізнати їх інтереси як продуцентів і організувати їх в юнії, котрі не ділять їх на борючіся між собою і сварливі фахові юнії, як се робить “Американська Федерація Праці”, але котра лучить їх в індустріях відповідно до певної міри великій концентрації капіталу, котрий їх затруднює.

Тимчасовою цілею таких юній є поправляти інтереси робочої кляси в її боротьбі з експльоатующею клясою за зменчене годин праці, за підвищене платні і поліпшене обставин. Місто позволяти, щоби сила робітничої кляси розкидалась в надмірнім числі страйків охоплюючих лише частини індустрії, лишаячи інші частини при праці, щоби в той спосіб ломати страйки, соціялістичний рух стараєть ся поширювати організацію до всіх закутків індустрії а також загрити робітників до зреалізованя клясово-робітничого призначення, котре не означає, що робітник має на все остати ся платним невільником, вдоволе-

ним тим, що може страйкувати за маленькою частиною продукту і більше часу на відпочинок, але щоби стати досить могутнім аби в ідібрати всі індустрії і оперувати їх не для експльоататорів і не для держави, але для себе і беручи собі увесь продукт праці.

І тоді лише і в такий спосіб усуне ся всякі права власности на землю. Земля мусить бути увільнена. Дари природи, в формі місць становлячих якісь скарби як леговиско мінералів, олива або иньших природних жерел, місто виділювати ті скарби тому, котрому пощастилось на них натрапити або сильному розбійникови, котрий при помочи насильства відбере їх від того що відкрив або хитрому купцеви, котрий при помочи підступства усуне розбійника як се дієть ся за капіталізму, сі дари природи під кооперативною власністю, будуть використовувані спільно всіма робітниками. Сей простий зрозумілий і можливий виконати плян не має в собі ніякої утопії. Всяка форма природної або штучної спеціальної привілії, в користь приватної експльоатації, стане неможливою. Рівна нагода для всіх, ніякого добробійства для нікого, буде забезпечене кожній особі в житю средств продукції, Робітники не будуть змушені “ді-

лити ся“ з крутіями, як се за капіталізму дієсь; їх продукт є їх власністю без всякої данини нікому. Робітник і крутій одержить то, що котрий витворить.

Робітниче винадгороджене.

Знаряди, фабрики, залізницї, кораблі і веї індустрияльні плантанції будуть власністю людей, котрі їх оперують значить, що тут не буде місця для лїнивців. Що чоловік випродує руками або мозгом при помочи машинерїї і організації, то все, або відповідна вартість в иньших продуктах, є його. Цїлий пропродукт або його вартість в виміні іде до людей, котрі його зробили.

Вартість продукту є сума конечно потрібного соціяльного затрудненого часу праці в манюфектурі, транспортації і розділі. Цїла сума тої вартости без найменших обривок, буде одержува̀на і уживана через продуцента. Тут вже більше не буде надвишки, котруби можна було здирати і ховати.

Його “платня“ nebude, назначувана через неприсутного урядника. „Платня“ не буде істнувати. Платна неволя пропаде. Ми тепер будемо мати вільного горожанина задержуючого право на посїданє овочів його праці доти, доки він не забажає, після його охо-

ти, виміняти за те і такий спосіб, який буде для него найвідповідніший, за рівну вартість в продуктах другого горожанина. Він не буде рабований а відтак плачений частиною, як се дієть ся за капіталізму. Продуцент ніколи не втратить його продукту доки він сам сего не постановить і не забажає.

Ми мусимо зрозуміти, що індустрії будуть ведені після найекономічнішого способу, на велику скалю, ми уявляємо; се однак не буде шкодити розвоєви менших і більших індустрій в їх льокальнім провадженю, поза як се буде вільна земля ссціялістичної републики. Здібність продукції і метода, смак і бажанє її членів, будуть головним фактором означеня величини індустріяльних одиниць.

Індустріяльна адміністрація.

Організація індустріяльної юнії внутрішнього дня, з її репрезентанцією і самодесціпліною, розвиваєсь і уліпшуєсь до рамок індустріяльного добробуту, контролюючого і дотикаючого цілої суспільности.

Її остаточна адміністраційна функція, як би мало її було потрібно, коли глянемо далеко вперед, буде складати ся з заряду продукцією, з наглядом за транспортацією через вибраних делегатів секцій, відділів індуст-

ріяльних одиниць, як се нині дієсь в формі юнійних зборів або зборів палати гандлю (Chamber of Commerce). Льокальна одиниця продукції буде контролювати свої льокальні справи через періодично вибраного председателя і контрольний комітет, вибраний з поміж членства так, як властители індустріальних заводів се роблять тепер; тому, що кожний є робітником а разом властителем і нема кого експлюатувати, тому нема нагоди, той нема бажаня таке робити або пробувати душити один другого.

Окружні справи і народні справи провадить ся в той самий спосіб, значить через тіла з поміж народу і через народ заінтересований в тих справах. Простота, здібність, напрям, будуть характером такої адміністрації. Люди будуть виконувати свої справи самі а не будуть “вибирати” державу, щоби для них це робила.

Конституція соціялістичної республіки виросте і буде конкретним виразом досвідчення руху, китрий її приніс. Вона певно признає, охоронить і загварантує всі права одиниці в її або його уживаню фундаментальних средств життя; і її досвідчення означають найліпший шлях до задержаня тих прав на ста-ло.

Ідея кристалізуюча в організації.

Соціалістична республіка не буде гиліна через нас так як леть ся залізо в форму. Ми не робимо лятаго з заліза льва. Длѣтого просимо не стійте кругом як малі діти питаючись чи його хвіст буде кудлатий або якої краски буде його грива.

Означати навіть в приближеню те, чоґо ми надіємось, значить упасти в старий блуд утопійців; а то з тої простої причини, що в вільній суспільности живучих людей, самі члени її будуть робити так, як їм буде видаватись найлучшим а не так, як ми для них постановимо.

Але не є утопією коли ми говоримо, що в теперішнім часі вже існують індустриальні організації признаючи клясову боротьбу і оживлені надією в побіду соціалістичних стремлінь. Ми маємо поступові юнії того рода в Німеччині, Франції і до якогось степеня в Англії і інших краях. Такою юнією в Америці є "Робітнича Інтернаціональна Індустриальна Юнія", основана в Шікаґо в 1905 р. на конвенції поступовійший робітничих організацій. Головна кватира теї юнії знаходиться в Дітроїт, Мічіґен. Слідуючий виняток зі вступу до її плятформи правдиво репрезен-

тує дух, котрий оживив основане тої юнії.

„Робітнича кляса і кляса працьодавців не мають нічого спільного. Мир є неможливий так доти, доки між мільонами робітничої кляси панує голод і нужда а кількох, котрі становлять клясу працьодавців, мають все добро житя.

„Межи тими двома клясами мусить тревати боротьба доки робітники не зеднають ся, на поли політичнім, під прапором дійсної революційної партії, контрольованої робітничими, клясовими інтересами, а на поли індустриальнім, під прапором Одної Великої Індустриальної Юнії, щоби забрати і держати всі засоби продукції і розділу і управляти ними в користь всіх продуцентів добра”.

Пригляньмо ся сему ще раз: тут говорить ся “боротьба мусить тревати доти, доки працюючі маси не зійдуть ся разом на поли політичнім як також на поли індустриальнім і не заберуть та держатимуть те все, що випродували власною працею”. Отже тут можемо бачити ідею робітництва контролюючого індустрії і оперуючого їх для себе; така ідея є поширена не лише в сім краю але також за границею.

Освободжене людськості.

Капіталіст або “капітан індустрії”, як

его звав Карлил, не може ніяк зрозуміти як можуть індустрії іти без його контролі капітаньства. Його відношене гарно схарактеризував Ростанд в своїй штуці “Чентіклір“. Наш капіталіст, я люблю його захвалюваня і гарні почутя, в Ростанда не є нічим иншим як “кукуруіку“, що сповняє велике діло, що рано викликуючи сонє. Він за жита не може вмістити того в своїй гарній голові, що сонце індустрії буде світити і веселити добробутом серце кожного мушцини і жєнщини довго потім як капіталістичне краканє стане забутє.

Стягненя кайданів капіталізму з продукції, так як соціалістичний рух заміряє, спричинить таке нагромадженє богацтв продукції, що позиція робітника буде піднесєна до певної поваги людської істоти, з жаждою осягненя висших річей жита, полєкші, літератури, штуки; а буде на се досить часу, щоби ті спроби виконати. Тут прийде остаточнє здійсненє жєнєських змагань. Визволить ся однаково як жєнєщина так і мушцина. Навіть капіталіст нинішного дня, котрий хотай рабує і гейби тигрис борєть ся про свою зверхність, не знає, що його діти не зійдуть на жєбраків або він сам не зруйнуєть ся до послідного. Колиби він так міг бачити, колиби застановив ся на хвилю і подумав над соціалістич-

ною пропозицією, він переконавби ся, що він, як одиниця, заживби ліпше за соціалізму. Однак він сего не може бачити. А ми знов не журимось; я є певний, що котрийби він не був, Ракифелер або Морган або Карнегі, колиби раз зрозумів правдиве значіне соціалістичної програми, він хотівби, щоби вона увійшла в жите як найскорше і давби великі суми гроший як добровільні датки, щоби лише така республіка жила. (Ми знаємо, що для ради сили, слави і безсмертності, капіталістичний кукурику платить великі гроші). Однак закона природи і природа річей суть такі, що їх неможливо зробити при помочи добродійства. „Свобода не може бути дана! Її треба здобути!“ Ми можемо легко бачити, що коли свобода є дана, її можна й відібрати і тоді вона не є свободою.

Методи — двояка організація

Соціалістичний рух шукає освободження людськості через повалене платної неволі.

Щоби той проблем розязати, він приносить дві галузи активності; кожда з тих галузей помагає одна другій хочай в незалежний спосіб. Ми знаємо, що капіталістична кляса в своїм засліпленю не піддасть ся добровільно. Вона боре і пробує кождий цаль по-

ступу який ми зробимо. Одно плече нашого руху не може здобути без помочи другого.

Індустріяльна організація, коли формує ся, потребує охорони політичного крила. Індустріяльна організація, відлучена від політичної, стаєть ся жертвою зради. Шпіон, саботажник, пропаґандист фізичної сили, безпосередний ділач (direct action), бомбіст, аґент-провокатор, — всі вони присутні на конклявах (тайних нарадах) такої організації.

Провадячи свою активність отверто — явно — мирно, цивілізованим пляном політики, соціялістичний рух не може бути зраджений через шпіонів. Тут нема як шпіонувати. Його не може сплямити творець бомб або зрадити аґент-провокатор. Такі хробаки не можуть мати леґовиска в русі вивітрюванім в світлі, перед громадським оком.

Робота економічного плеча є тим часове хоронити інтереси робітничої кляси в фабриці а нарешті з'організувати робітників так, щоби вони могли взяти в посідане всі одиниці продукції.

Робота такого великанського значіння не може робити ся тайно. Вона мусить робити ся явно, з відома всіх заінтересованих. Пробувати тримати щонебудь в тайні, значилоби запросити шпіонів і зробити для ворога на-

году розбити рух, через пресові напади та лож.

Найлутша дорога, одинока дорога є поставити рух перед світом, через чисту публікацію організованої політичної партії.

ОТЖЕ ТО Є ТЕ, ЩО СОЦІЯЛІСТІ ХОЧУТЬ ЗРОБИТИ.

Рух потребує вашої симпатії і помочи! На поли політики, Соціалістична Робітнича Партія бажає Вашого членства. На поли економії, Робітнича Інтернаціональна Індустріальна Юнія зголовною кватирою в Дітройт, Міч. запрошує Вас.

ШУКАЙТЕ ВАШОЇ СВОБОДИ!

З англійського переклав О. Кульчицький.

Робітнича Бібліотека яка повинна знаходитись в хаті українського робітника.

Видання Українського Робітничого Видавництва

1. Т. Дж. ГОЛМЕС.
Соціалізм або Що хочуть соціалісти зробити? Видане друге, поправлене..... 15⁰
2. Д. ДЕЛЕОН.
Що то означає той страйк? 20⁰⁰
3. Е. В. ДЕБС.
Індустріальний Юніонізм 25⁰⁰
4. К. КАВЦКИЙ.
Клясова Справедливість 15⁰⁰
5. К. ГОТСОН.
Державна власність а соціалізм 5⁰⁰

Перешикні картки К, МАРКС і Д. ДЕЛЕОН одна 2ц. 3 за 5ц.

Видання Бюра Літератури W. I. I. U. в польковкій мові.

- 1, Socjalistyczna Przebubowa Spoleczeństwa..... 15c
- 2, Wezwanie do Robotnikow..... 5c

Через Українське Робітниче Видавництво можна замовляти також видання усіх інших видавництв. АДРЕСУВАТИ:

UKRAINIAN LABOR PUBLISHING
433 East 9-th St. New York, N. Y.

Ukrainian Labor Publishing & Printing Co.,
433 East 9th Street New York, N. Y.

W 56.912

89

~~118~~